

เทพจุมติ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อใด เทวดาเป็นผู้จะต้องจุมติ
จากเทพนิกาย เมื่อนั้น นิमित ๕ ประการ ย่อมปรากฏแก่เทวดานั้น
คือ ดอกไม้ย่อมเหี่ยวแห้ง ๑ ฝ้าย่อมเศร้าหมอง ๑ เหนี่ยว่อม
ไหลออกจากรักแร้ ๑ ผิวพรรณเศร้าหมองย่อมปรากฏที่กาย ๑
เทวดาย่อมไม่ยินดีในทิพยอาสน์ของตน ๑

เทพ จูติ

๓๐๐

การเกิดมาพบชาติหนึ่งก็เพื่อให้เข้าถึงพระธรรมกายภายใน และขยายธรรมกายให้ไปเป็นที่พึ่งแก่มวลมนุษยชาติ และสรรพสัตว์ทั้งหลาย ส่วนเรื่องอื่นก็เป็นเรื่องรองลงมา เพราะเป็นแต่เพียงเครื่องอาศัยอยู่ในโลกนี้เท่านั้น แต่เป้าหมายของการเกิดมานั้น ก็เพื่อสร้างบารมีและฝึกฝนอบรมจิตให้เข้าถึงธรรมกายภายในเพื่อทำนิพพานให้แจ้งนั่นเอง ถ้าจับหลักตรงนี้ได้ เราจะดำเนินชีวิตไม่ผิดพลาด จะไม่ติดอยู่ในโลกธรรม ๘ คือ มีลาภ เสื่อมลาภ มียศ เสื่อมยศ มีสรรเสริญ มีนินทา มีสุข มีทุกข์ และจะไม่หวั่นไหวต่อสิ่งใดทั้งสิ้น ใจจะเป็นปกติติดอยู่ในกลางพระธรรมกายอย่างเดียว แม้จะดำรงชีวิตอยู่ในโลก เราก็สามารถยกใจให้อยู่เหนือโลกได้ ซึ่งการจะพัฒนาจิตใจให้ไปถึงระดับนั้นได้ ก็ต้องเริ่มจากการนำใจกลับมาหยุดนิ่งไว้ที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ อย่างเบาสบาย หยุดนิ่งกันเรื่อยไป แล้วเราจะสมปรารถนามีที่พึ่งภายในกันทุกคน

*พระลัมมะลัมพุทเธเจ้าตรัสไว้ใน จวมานสูตร ว่า

“ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อใด เทวดาเป็นผู้จะต้องจุติจากเทวนิกาย เมื่อนั้น นิमित ๕ ประการ ย่อมปรากฏแก่เทวดานั้น คือ ดอกไม้ย่อมเหี่ยวแห้ง ๑ ฝ้าย่อมเศร้าหมอง ๑

เทพ จูติ

๓๐๑

เหยื่อย่อมไหลออกจากรักแล้ว ๑ ผิพพรรณเศร้าหมองย่อมปรากฏที่กาย ๑ เทวดาย่อมไม่ยินดีในทิพยอาสน์ของตน ๑ ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เทวดาทั้งหลายทราบว่า เทพบุตรนี้จะต้องเคลื่อนจากเทพนิกาย ย่อมพลอยยินดีกับเทพบุตรนั้น ด้วยถ้อยคำ ๓ อย่างว่า ท่านผู้เจริญ เมื่อท่านจากเทวโลกนี้แล้ว จงได้ไปสู่สุคติเถิด ครั้นไปสู่สุคติแล้ว ขอจงได้ลาภที่ท่านได้ดีแล้ว ครั้นได้ลาภที่ท่านได้ดีแล้ว ขอเป็นผู้ตั้งอยู่ด้วยดีเถิด”

ครั้งนี้ หลวงพ่อจะนำเรื่องความทุกข์ของชาวสวรรค์มาเล่าให้ฟัง เพราะที่ผ่านมามีคนพวกรู้จักเราว่าชาวสวรรค์คงจะมีความสุข คงมีแต่ความสุขล้วนๆ เพราะแท้จริงแล้วภพภูมิที่มีสุขล้วนๆ นั้นไม่มี มีอยู่ที่เดียวคือ อายตนิพพาน ผู้รู้ท่านถึงกล่าวว่า นิพพานัน ปรม สุขํ นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง เป็นสุขล้วนๆ ที่ไม่มีทุกข์เจือปน ก็เลสอาสวะไม่สามารถเข้ามาห่อหุ้มในกายธรรมอรหัตตะเสียได้ จึงไม่มีการเกิด การแก่ การเจ็บ และการตายอีกต่อไป เสวยเอกัณตบรมสุขเพียงอย่างเดียว

ชาวสวรรค์เขายังมีกิเลสที่เป็นตัวตันทาครอบงำจิตใจอยู่เหมือนกัน เพียงแต่เป็นกิเลสที่ละเอียดกว่าของชาวโลกทั่วไป สภาวะความเป็นอยู่ก็มีแต่ของทิพย์หรือของละเอียดๆ อาหารก็

เทพ จูติ

๓๐๒

เป็นสุธาโภชนเป็นอาหารทิพย์ มีปัจจัย ๓ คือ อาหาร เสื้อผ้าที่เป็นทิพยภูษาอาภรณ์ มีวิมานหรือปราสาทซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของเขา ไม่มียารักษาโรค เพราะเทวดาเขาไม่ต้องแก่และไม่เจ็บป่วยเหมือนอย่างพวกเรา แต่ก็ยังมีความตายแทรกเข้าไปได้ ความทุกข์ก็จะเกิดตรงนี้แหละ ตรงที่ตนเองใกล้จะจุติเพื่อไปเกิดใหม่นั้นเอง

เมื่อกล่าวถึงความตายของเหล่าทวยเทพ เขาก็มีลางบอกเหตุ ที่เรียกว่าบุพนิมิตที่จะทำให้จุติจากสวรรค์ มีอยู่ ๕ ประการด้วยกัน เริ่มตั้งแต่ดอกไม้ที่เทพบุตรเทพธิดาประดับนั้น จะเหี่ยวแห้งลง คือหมดความงดงามไปเลย เหมือนเอาทิ้งไว้กลางแดดในเวลาเที่ยงวันอย่างนั้นแหละ ต่อมาทิพยภูษาที่เทพบุตรเทพธิดานุ่งห่มตามปกติ ที่มีสีล้วนสวยงามนั้น จะกลับหมองลงไปเรื่อยๆ

เมื่อเทวดาเห็นความผิดปกติของทิพยอาภรณ์หรือรัศมีของตนเองแล้ว ก็จะทำให้เกิดความสลดใจ ความทุกข์ระทมใจนี้เองเป็นเหตุส่งผลให้หยาดเหงื่อไหลออกจากรักแร้ทั้งสอง ซึ่งตามปกติแล้ว เทวดาเขาจะไม่มีเหงื่อ เพราะสรีรยนต์ของเขาจะสะอาดเกลี้ยงเกลา เหมือนแก้วมณีที่บริสุทธิ์โดยกำเนิด หรือเหมือนรัตนชาติที่ศิลปินผู้เชี่ยวชาญตกแต่งเอาไว้อย่างดีแล้ว แต่เมื่อถึงคราวหมดบุญหรือหมดอายุขัย ไม่ใช่แค่เหงื่อไหลเพียง

เทพ จูติ

๓๐๓

อย่างเดียวที่ออกจากรักแล้ว แม้แต่เหงือกาก็จะไหลออกจาก
ร่างกายของเทพตนนั้นอีกด้วย กายของเทวดาจะเป็นเหมือน
หนักอึ้งด้วยขำยมุกดาที่ตนประดับอยู่นั่นเอง

ตามปกติแล้ว เหล่าทวยเทพส่วนใหญ่ซึ่งเกิดแบบ
โอปปาติกะ คือพอเกิดปั๊บก็โตทันทีนั้น ร่างกายจะแผ่รัศมีคลุมกาย
เป็นปริมาตรทรงกลม บางที ๑๐ วา บางทีก็ ๑ โยชน์บ้าง ๒
โยชน์บ้าง จนถึง ๑๒ โยชน์ ตามอานุภาพบุญของตนที่ได้ทำไว้
เทวดาจะปราศจากความชราภาพ ฟันหัก ผมหงอก หรือ
ผิวหนังเหี่ยวย่น ความหนาว ความร้อน จะไม่เข้าไปกระทบกาย
เพราะบนสวรรค์มีฤดูเดียวคือฤดูสบาย ไร้ความกังวลจาก
ฤดูกาลที่เปลี่ยนแปลงเหมือนในมนุษยโลก ร่างกายจึงเป็น
เหมือนเทพธิดารุ่นสาวอายุราว ๑๖-๑๘ ปี ถ้าฝ่ายชายก็จะเป็น
เหมือนเทพบุตรรุ่นหนุ่มอายุราว ๑๘-๒๐ ปี หล่อ สวยไม่สร้าง
ตลอดเวลา

ในขณะที่ตนเองจะต้องจุตินั้น ความไม่ปกติจะเข้ามา
แทนที่ทันที รัศมีกายจะค่อยๆ หดลง เกิดความไม่ยินดีในเทวโลก
คือเทวดาจะหมดความชื่นใจในทิพยอาสน์ แม้จะมองเห็นเทพนารี
นางฟ้าชาวสวรรค์อยู่ล้อมรอบ ก็เกิดความเบื่อหน่ายอยู่ในใจ
คล้ายเวลาที่เรานั่งไขว่คว้าได้ป่วยแสนสาหัส มันไม่มีอารมณ์ที่จะ
ชื่นชมยินดีอะไร แม้จะมีมหรสพดนตรีมาแสดงให้ดูอยู่ใกล้ๆ

เทพ จูติ

๓๐๔

ก็ไม่อยากดูไม่อยากเห็นทำนองนั้น

สำหรับเทพผู้มีบุญนั้น จุตินิมิตจะปรากฏให้รู้ตลอด ๗ วันของวันเวลาทิพย์ เมื่อบุญนิมิตเหล่านี้เกิดขึ้นให้เทพบุตรเห็นชัดแล้ว เทพบุตรก็จะถูกความโศกครอบงำ เพราะคิดว่าเราจะต้องพลัดพรากจากทิพย์สมบัติมากมายเหล่านี้แล้ว ยิ่งคิดก็ยิ่งกระวนกระวายใจหนักขึ้นไปอีก เมื่อวิตกกังวลหนักเข้า เหงื่อจึงไหลออกจากรักแร้ดังที่เล่าข้างต้นนั้น เทพบุตรบางองค์ที่มีทุกข์มาก ไม่สามารถจะระงับความทุกข์ไว้ได้ ก็จะรำพึงพิโรธรำพันว่า เรากลุ้มใจเหลือเกิน แต่ก็ไม่มีเทพตนไหนช่วยได้ บางองค์ตั้งสติได้ แม้จะไม่แสดงความผิดปกติทางกายหรือทางวาจา แต่ในใจนั้นก็ไม่สามารถอดกลั้นทุกข์ไว้ได้ ที่จำต้องมาพลัดพรากจากของรักที่เคยครอบครอง แม้จะเที่ยวไปที่ไหนก็ไม่สบายใจ เพราะในใจก็ยังกังวลอยู่ติดนั่นเอง

บุญนิมิตเหล่านี้จะปรากฏให้เห็นทั้งตนและเพื่อนชาวสวรรค์ที่มาพบเห็น เพราะกายเศรั้าหมองลง แต่ถ้าเป็นเทพผู้มีศักดิ์ใหญ่ก็มักจะหลบอยู่แต่ในวิมาน ไม่กล้าออกมาให้ใครเห็นเหมือนผู้มีศักดิ์ใหญ่ในเมืองมนุษย์ ที่เป็นผู้ปกครองประเทศหรือมหาเศรษฐีก็จะเก็บตัวเงียบ ไม่ปรากฏให้คนทั่วไปได้เห็นสำหรับเทวดาแล้วตนเองเท่านั้นที่รู้ว่า นิมิตที่เกิดขึ้นมานี้

เทพจุติ

๓๐๕

เป็นบุญนิमितแห่งมรณะ ส่วนสหายแห่งเทวดาถ้าไม่สังเกตบางทีก็ไม่รู้ เพราะบุญนิมิตอาจเพิ่งเริ่มเกิด ครั้นครบ ๗ วันในเทวโลก เทวดานั้นก็จะจุติดับวูบไปเลย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบุญและบาปที่เคยทำไว้ในภพก่อนๆ ที่จะนำไปเกิด ถ้ากุศลกรรมที่ทำมาในอดีตมีไม่มาก เนื่องจากวิบากกรรมฝ่ายดีส่งผลก่อนทำให้ได้เสวยทิพยสมบัติอยู่บนสวรรค์นั้น แต่ครั้นหมดบุญจากสวรรค์แล้ว ถึงคราวจะลงมาเกิดใหม่ก็จะกลัวชีวิตในอนาคตของตน เพราะไม่รู้เหมือนกันว่าจะไปบังเกิดที่ไหน ทำให้เกิดทุกข์ใจมากๆ ในขณะที่กำลังจะจุติใหม่นั้น

ส่วนทวยเทพที่มีบุญมาก เมื่อรู้ว่าตนเองสิ้นอายุขัยแล้วจะไม่กลัวและไม่หวาดหวั่น คือพร้อมเสมอต่อการเกิดใหม่ เพราะได้เคยให้ทาน รักษาศีล และสั่งสมบุญไว้อย่างดีแล้ว เพราะฉะนั้นแม้จะจุติจากโลกสวรรค์แล้ว ก็มั่นใจว่าจะได้ไปเกิดในสุคติโลกสวรรค์ชั้นสูงยิ่งๆ ขึ้นไป หรือได้ไปเกิดเป็นมนุษย์ที่อยู่ในตระกูลสูง และมีสัมมาทิฐิ ที่จะเป็นเหตุได้สร้างความดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไปอีก

เมื่อกำหนดบุญนิमितแห่งความตายได้แล้ว จะพากันเข้าไปสู่สวนนันทวัน ซึ่งอุทยานสวรรค์แห่งนี้มีประจำอยู่ในเทวโลกทุกชั้น เขาจะเข้าไปนอนบนแท่นเป็นที่จุติ แล้วเหล่าทวยเทพด้วยกันก็จะกล่าวอำนวยการว่า “ท่านผู้เจริญ ท่านจาก

เทพ จูติ

๓๐๖

เทวโลกนี้ไปแล้วจนถึงสุคติโลกมนุษย์ จนถึงความเป็นสหายของมนุษย์ทั้งหลายเกิด ท่านเป็นมนุษย์แล้ว จงมีศรัทธาในพระศาสนาที่พระตถาคตประกาศดีแล้ว ท่านจงละกายทุจริต วาจีทุจริต มโนทุจริต และอย่ากระทำความอกุศลกรรม จงบำเพ็ญบุญไว้มากๆ จะได้กลับมาเสวยสุขในสวรรค์ด้วยกันอีก”

เราจะเห็นว่า ทุกข์ของเทวดาก็ยังมี คือ ช่วงเวลาก่อนจุติ ๗ วัน และสุคติของชาวสวรรค์นั้นก็คือโลกมนุษย์นี่แหละ เพราะเป็นโลกแห่งการสร้างบารมี เป็นโอกาสดีที่จะได้สั่งสมบุญใหญ่อีกครั้งหนึ่ง เพราะฉะนั้นเมื่อเราได้โอกาสอันเลิศนี้แล้ว เราทั้งหลาย ต้องสร้างบารมีให้เต็มที่ โดยเฉพาะพวกเราต่างเกิดมาอย่างมีเป้าหมายคือมาสร้างบุญบารมี เพื่อไปสู่ที่สุดแห่งธรรม ดังนั้นให้หมั่นสั่งสมบุญให้เต็มที่ ทั้งทาน ศีล ภาวนา แล้วเราจะได้กลับสู่วิมานบ้านเดิมของเราโดยพร้อมหน้ากันทุกคน

